
Zadovoljstvo študentov s študijem na FDV 2011

pripravili: mag. Barbara Brečko

Ljubljana, november 2011

Center za metodologijo in informatiko
Fakulteta za družbene vede,
Univerza v Ljubljani

UVOD

Na Fakulteti za družbene vede se je v obdobju od 30.12. 2010 do 30. 09. 2011 zbiralo podatke o zadovoljstvu študentov s študijem na fakulteti.

Anketa se je izvajala preko spleta, nanjo pa je odgovarjalo 563 študentov.

V anketi smo ugotavljali zadovoljstvo študentov z:

- obveščanjem na fakulteti,
- dostopnostjo do interneta na fakulteti,
- prostori in opremo na fakulteti,
- urniki (razpored ur za predavanja, vaje),
- knjižnico, čitalnico (obseg in dostopnost literature, pomoč osebja, prostor za študij),
- svetovalno pomočjo študentom,
- študentskim referatom,
- strokovno/študijsko prakso in
- študijem v tujini/izmenjavami.

Poleg navedenega so anketiranci podali tudi konkretne prednosti in slabosti študija na fakulteti ter predloge glede študijskega procesa.

KLJUČNE UGOTOVITVE

Študenti so med naštetimi kategorijami najbolj zadovoljni z **dostopom do interneta (3,59), prostori in opremo (3,53), knjižnico in čitalnico (3,30) in obveščanjem (3,27)**. Najmanj so zadovoljni s strokovno/študijsko prakso (2,53), svetovalno pomočjo študentom (2,65), slabo pa ocenjujejo tudi splošno zadovoljstvo s študijem (2,80).

Z **obveščanjem** so najbolj zadovoljni študenti prvih (91,9% jih meni, da je to dobro ali zelo dobro) in drugih letnikov (91,4%). Podatki kažejo, da so v nižjih letnikih študenti bolj zadovoljni z načinom in pogostostjo obveščanja, več poudarka v tej točki pa bi morali nameniti študentom druge stopnje, predpostavljamo, da predvsem študentom, ki so se vpisali na FDV iz drugih fakultet in s sistemom še niso dobro seznanjeni.

Najbolj zadovoljni z **dostopom do spleta** so absolventi prve stopnje ter študenti prvega letnika druge stopnje (96,2% jih meni, da je dostop urejen dobro ali zelo dobro). Najmanj zadovoljni so študenti 1. letnika (88,1% jih meni, da je dostop urejen dobro ali zelo dobro).

Vprašani se v večini strinjajo, da so **prostori in oprema** na fakulteti ustrezni. S tem se bolj strinjajo študenti nižjih letnikov, nekoliko manj pa študenti druge stopnje.

Študenti so **ustreznost urnikov** večinoma ocenjevali pozitivno. Najbolj zadovoljni so študenti 1. letnikov (76,3% jih meni, da so urniki zastavljeni dobro ali zelo dobro) ter absolventi na prvi stopnji (73,1%). Študenti druge stopnje pogosteje od ostalih menijo, da so urniki zelo slabi.

Študenti nižjih letnikov ter absolventi na drugi stopnji so bolj od ostalih zadovoljni s **knjižnico in čitalnico**, saj jih več kot 80% meni, da je njihovo delo dobro ali zelo dobro. V odprtih odgovorih sicer pogosto poudarjajo, da bi

v anketi morali ločiti dimenziji urejenosti prostorov in osebja, saj prvo ocenjujejo kot zelo pozitivno, drugo pa kot negativno.

Študenti prvih in drugih letnikov ter absolventi prve stopnje so bolj obveščeni o tem, na **koga se lahko obrnejo, ko potrebujejo pomoč pri študiju**, iskanju zaposlitve in drugih problemih, s katerimi se morda lahko soočijo. Med študenti druge stopnje je največ takih, ki svetovanje na fakulteti negativno ocenjujejo - med absolventi 2. stopnje jih kar dobra petina (21,1%) meni, da je za svetovanje zelo slabo poskrbljeno.

Tudi z **delom referata** so študenti v splošnem zadovoljni, vendar so tisti iz nižjih letnikov z njim bolj zadovoljni kot študenti višjih letnikov in druge stopnje.

Da so **informacije o študiju v tujini** zelo dobre, najpogosteje ocenjujejo študenti 4. letnikov (20,3%) ter študenti prvih letnikov podiplomskega študija (18,9%). Absolventi podiplomskega študija med vsemi letniki informacije najpogosteje ocenjujejo kot zelo slabe (11,1%).

Študij je **pričakovanja** najpogosteje dobro ali zelo dobro izpolnil študentom drugih (83,8%) in prvih (78,6%) letnikov, najmanj pa absolventom prve stopnje (53,8%) ter študentom četrth letnikov (57,2%).

Opazimo, da izredni študentje v povprečju vse vidike z izjemo študija v tujini in študijskih izmenjav ocenjujejo višje kot redni študentje, razlike pa so statistično značilne (pri 10% stopnji značilnosti) le pri ocenjevanju referata ter izpolnitve pričakovanj.

KAZALO VSEBINE

1. ZADOVOLJSTVO ŠTUDENTOV.....	6
1.1. Zadovoljstvo glede na letnik študija.....	8
1.2. Zadovoljstvo glede na način študija	17
2. MOŽNOST IZRAŽANJA MNENJA	22
3. POZITIVNI VIDIKI ŠTUDIJSKEGA PROCESA	23
4. NEGATIVNI VIDIKI ŠTUDIJSKEGA PROCESA	24
5. PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE ŠTUDIJSKEGA PROCESA	26
6. KOMENTARJI NA ANKETO	28

1. ZADOVOLJSTVO ŠTUDENTOV

Študenti so na prvi sklop vprašanj, ki so se nanašala na zadovoljstvo z različnimi vidiki študijskega procesa, odgovarjali na **štiristopenjski lestvici**, in sicer:

-3 zelo slabo

-1 slabo

1 dobro

3 zelo dobro

V spodnji tabeli so predstavljene osnovne statistike za vse študente skupaj (aritmetična sredina, minimum, maksimum, standardni odklon), kjer je enota analize posamezen študent. V tabeli je zaradi enostavnejše interpretacije rezultatov uporabljena rekodirana lestvica od 1 do 4, kjer 1 pomeni *najmanjše zadovoljstvo*, 4 pa *največje zadovoljstvo*. Študenti so na nekatere vidike odgovarjali tudi z »nimam dovolj informacij«. Ti odgovori so bili dodani med manjkajoče vrednosti, zato število enot pri nekaterih vidikih (predvsem strokovnih in študijskih praksah ter študiju v tujini) znatno upade.

Tabela 1: Osnovne opisne statistike zadovoljstva študentov z različnimi vidiki študijskega procesa

	aritmetična sredina	min	maks.	standardni odklon	N
Obveščanje (dobil sem pravočasno informacije o študijskem procesu)	3,27	1	4	0,746	559
Dostopnost do interneta (imel/-a sem možnost uporabljati internet za študijske namene)	3,59	1	4	0,663	550
Prostori in oprema (ustreznost prostorov za predavanja, vaje in druge oblike pedagoškega dela)	3,53	1	4	0,655	558
Urnik (razpored ur za predavanja, vaje in druge oblike dela v dnevu, tednu, semestru mi ustreza)	2,85	1	4	0,923	556
Knjižnica, čitalnica (obseg in dostopnost literature, prostor, kjer lahko študiram (čitalnica), pomoč osebja)	3,30	1	4	0,788	536
Svetovalna pomoč študentom (vem na koga se lahko obrnem po pomoč v zvezi s študijem: tutorstvo, karierno svetovanje, pomoč pri zaposlitvi)	2,65	1	4	0,898	457
Študentski referat (uradne ure, osebje, pomoč in informacije)	2,93	1	4	0,882	512
Strokovna/študijska praksa (izvedba obvezne strokovne/študijske/delovne prakse, če je predvidena)	2,53	1	4	1,007	276
Študij v tujini, izmenjave (informacije o možnostih študija v tujini)	2,83	1	4	0,900	316
Koliko vam je do sedanjí študij izpolnil pričakovanja?	2,80	1	4	0,846	554

V splošnem ugotovimo, da so študenti najbolj zadovoljni z **dostopom do interneta (3,59), prostori in opremo (3,53), knjižnico in čitalnico (3,30) in obveščanjem (3,27)**. Najmanj zadovoljni so s **strokovno/študijsko prakso (2,53), svetovalno pomočjo študentom (2,65)**, slabo pa ocenjujejo tudi **splošno zadovoljstvo s študijem (2,80)**.

Lahko rečemo, da so študenti zadovoljni s samo infrastrukturo fakultete (prostori in oprema, knjižnica, čitalnica, dostop do interneta) manj pa so zadovoljni z dejavniki, ki so povezani z informiranjem, svetovanjem in izvedbo (študijske prakse).

V nadaljevanju spremenljivke podrobneje analiziramo glede na način študija in letnik študija.

1.1. Zadovoljstvo glede na letnik študija

Obveščanje

Pri kategoriji obveščanja so študenti ocenjevali hitrost dobljenih informacij o študijskem procesu. Z obveščanjem so najbolj zadovoljni študenti prvih (91,9% jih meni, da je to dobro ali zelo dobro) in drugih letnikov (91,4%). Da je obveščanje zelo dobro sicer najpogosteje menijo študenti drugih letnikov (47,6%) in absolventi na drugi stopnji (47,4%), ki pa prevladujejo tudi med tistimi, ki so obveščanje ocenili s slabo ali zelo slabo. Kar dobra četrtnina (26,3%) absolventov druge stopnje meni, da je obveščanje slabo ali zelo slabo, sledijo jim študenti prvega letnika druge stopnje (17%).

Podatki kažejo, da so v nižjih letnikih študenti bolj zadovoljni z načinom in pogostostjo obveščanja, več poudarka v tej točki pa bi morali nameniti študentom druge stopnje, predpostavljamo, da predvsem študentom, ki so se vpisali na FDV iz drugih fakultet in s sistemom še niso dobro seznanjeni.

Dostopnost do interneta

Študenti so v splošnem zadovoljni z dostopom do interneta, tj. uporabo interneta za študijske namene na fakulteti, saj ga večina ocenjuje z zelo dobro. Najbolj zadovoljni z dostopom do spleta so absolventi prve stopnje ter študenti prvega letnika druge stopnje (96,2% jih meni, da je dostop urejen dobro ali zelo dobro). Najmanj zadovoljni so študenti 1. letnika (88,1% jih meni, da je dostop urejen dobro ali zelo dobro), predvidoma zato, ker še niso seznanjeni z vsemi potencialnimi učilnicami, kjer internet lahko koristijo.

Prostori in oprema

Vprašani se v večini strinjajo, da so prostori in oprema na fakulteti ustrezni. S tem se bolj strinjajo študenti nižjih letnikov, nekoliko manj pa študenti druge stopnje. Da je oprema ustrezna ali zelo ustrezna meni kar 99% študentov 2. letnikov, 95,6% študentov 1. letnikov ter 94,1% študentov 3. letnikov. Med študenti 2. stopnje je takih 84,2%.

Urniki

Študenti so ustreznost urnikov večinoma ocenjevali pozitivno. Najbolj zadovoljni so študenti 1. letnikov (76,3% jih meni, da so urniki zastavljeni dobro ali zelo dobro) ter absolventi na prvi stopnji (73,1%). Študenti druge stopnje pogosteje od ostalih menijo, da so urniki zelo slabi. Tako namreč ocenjuje dobrih 15% študentov obeh letnikov na drugi stopnji. Na prvi stopnji urnike najslabše ocenjujejo študenti drugih letnikov, medtem ko med študenti na prvi stopnji ta odstotek ne naraste več kot na 12%.

Knjižnica in čitalnica

Študenti nižjih letnikov ter absolventi na drugi stopnji so zelo zadovoljni s knjižnico in čitalnico (obseg in dostopnost literature, prostor, kjer lahko študiram (čitalnica), pomoč osebja), saj jih več kot 80% meni, da je njihovo delo dobro ali zelo dobro. Da sta knjižnica in čitalnica urejeni zelo dobro, najpogosteje ocenjujejo študenti prvih letnikov ter absolventi druge stopnje (50%). Študenti četrth letnikov ter absolventi prve stopnje delo knjižnice ocenjujejo nekoliko nižje (76%). Predvsem četrth letniki izstopajo, saj jih med njimi 7,8% meni, da je delo knjižnice zelo slabo. Sledijo jim absolventi na drugi (5,6%) in prvi stopnji (3,8%) ter študenti prvega letnika podiplomskega študija (3,8%).

Svetovanje in pomoč študentom

Študenti prvih in drugih letnikov ter absolventi prve stopnje so bolj obveščeni o tem, na koga se lahko obrnejo, ko potrebujejo pomoč pri študiju, iskanju zaposlitve in drugih problemih, s katerimi se morda lahko soočijo. Med študenti druge stopnje je največ takih, ki svetovanje na fakulteti negativno ocenjujejo - med absolventi 2. stopnje jih kar dobra petina (21,1%) meni, da je za svetovanje zelo slabo poskrbljeno. Opaziti je tudi, da velik delež študentov v vseh letnikih še nima izkušenj o iskanju svetovalne pomoči, saj mnenja ni moglo podati med 14 – 20% vprašanih.

Tabela 3: Zadovoljstvo s posameznimi vidiki študija glede na letnik študija – frekvenčna porazdelitev (2)

	LETNIK ŠTUDIJA															SKUPAJ	
	1. stopnja										2. stopnja						
	1. letnik		2. letnik		3. letnik		4. letnik		absolvent		1. letnik		2. letnik				
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Urnik (razpored ur za predavanja, vaje in druge oblike dela v dnevu, tednu, semestru mi ustreza)																	
- 3: zelo slabo	15	9,4	12	11,7	9	10,7	7	9,1	0	0,0	8	15,1	3	15,8	54	10,3	
- 1: slabo	23	14,4	22	21,4	22	26,2	20	26,0	6	23,1	11	20,8	2	10,5	106	20,3	
+ 1: dobro	70	43,8	46	44,7	40	47,6	31	40,3	13	50,0	18	34,0	9	47,4	227	43,5	
+ 3: zelo dobro	52	32,5	23	22,3	13	15,5	19	24,7	6	23,1	16	30,2	4	21,1	133	25,5	
N: ni dovolj informacij	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	3,8	0	0,0	1	5,3	2	0,4	
Knjižnica, čitalnica (obseg in dostopnost literature, prostor, kjer lahko študiram (čitalnica), pomoč osebja)																	
- 3: zelo slabo	3	1,9	0	0,0	1	1,2	6	7,8	1	4,0	2	3,8	1	5,6	14	2,7	
- 1: slabo	12	7,5	10	9,5	10	12,0	10	13,0	4	16,0	9	17,0	1	5,6	56	10,8	
+ 1: dobro	51	32,1	43	41,0	38	45,8	26	33,8	8	32,0	20	37,7	7	38,9	193	37,1	
+ 3: zelo dobro	80	50,3	49	46,7	33	39,8	33	42,9	11	44,0	22	41,5	9	50,0	237	45,6	
N: ni dovolj informacij	13	8,2	3	2,9	1	1,2	2	2,6	1	4,0	0	0,0	0	0,0	20	3,8	
Svetovalna pomoč študentom (vem na koga se lahko obrnem po pomoč v zvezi s študijem: tutorstvo, karierno svetovanje, pomoč pri zaposlitvi)																	
- 3: zelo slabo	11	6,9	12	11,5	6	7,2	4	5,3	1	3,8	8	15,1	4	21,1	46	8,8	
- 1: slabo	26	16,3	23	22,1	24	28,9	24	32,0	7	26,9	12	22,6	5	26,3	121	23,3	
+ 1: dobro	57	35,6	42	40,4	23	27,7	28	37,3	11	42,3	19	35,8	5	26,3	185	35,6	
+ 3: zelo dobro	34	21,3	12	11,5	14	16,9	5	6,7	3	11,5	6	11,3	3	15,8	77	14,8	
N: ni dovolj informacij	32	20,0	15	14,4	16	19,3	14	18,7	4	15,4	8	15,1	2	10,5	91	17,5	

Delo referata

Tudi z delom referata (tj. s uradnih ur, z osebjem, pomočjo in informacijami zaposlenih v referatu) so študenti v splošnem zadovoljni, vendar so tisti iz nižjih letnikov z njim bolj zadovoljni kot študenti višjih letnikov in druge stopnje. Absolventi prve stopnje delo referata najpogosteje ocenjujejo z dobro ali zelo dobro (76,9%), sledijo jim študenti prvih letnikov (74,9%). Da je delo referata dobro ali zelo dobro najmanj menijo študenti četrth (59,2%) in tretjih (59,6%) letnikov. Delo referata je z oceno zelo slabo najpogosteje ocenjeno med absolventi druge stopnje (15,8%) in študenti četrth letnikov (11,8%).

Praksa

Študenti prvih in drugih letnikov v večini še nimajo izkušenj z obveznimi strokovnimi, študijskimi ali delovnimi praksami, zato so najpogosteje ocenili, da za oceno izvedbe nimajo dovolj informacij (65,4%). Podobno velja za študente prvih letnikov podiplomskih študijev, ki pogosto prihajajo tudi iz drugih fakultet, zato študijske prakse na FDV ne morejo ocenjevati (50%). Med ostalimi anketiranimi študenti 4. letnikov najpogosteje menijo, da je izvedba prakse zelo dobra (18,7%).

Študij v tujini

Večina študentov informacij o študiju v tujini še ni iskala in jih zato ne more ocenjevati – največ takih je med prvimi letniki, in sicer dobra polovica (52,2%) vprašanih. Sledijo jim absolventi druge stopnje (44,4%) in študenti drugih letnikov (43,6%). Med ostalimi letniki se odstotek giblje med 32% - 36%. Da so informacije o študiju v tujini zelo dobre, najpogosteje ocenjujejo študenti 4. letnikov (20,3%) ter študenti prvih letnikov podiplomskega študija (18,9%). Absolventi podiplomskega študija med vsemi letniki informacije najpogosteje ocenjujejo kot zelo slabe (11,1%).

Pričakovanja do študija

Študij je pričakovanja najpogosteje dobro ali zelo dobro izpolnil študentom drugih (83,8%) in prvih (78,6%) letnikov, najmanj pa absolventom prve stopnje (53,8%) ter študentom četrth letnikov (57,2%). Da jim študij sploh ni izpolnil pričakovanj, najpogosteje menijo študenti četrth letnikov (16,9%), sledijo jim absolventi na prvi stopnji (11,5%). Ocenimo lahko, da so študenti višjih letnikov nekoliko bolj nezadovoljni od študentov nižjih letnikov.

Tabela 4: Zadovoljstvo s posameznimi vidiki študija glede na letnik študija – frekvenčna porazdelitev (3)

	LETNIK ŠTUDIJA															SKUPAJ	
	1. stopnja										2. stopnja						
	1. letnik		2. letnik		3. letnik		4. letnik		absolvent		1. letnik		2. letnik				
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	
Študentski referat(uradne ure, osebje, pomoč in informacije)																	
- 3: zelo slabo	9	5,7	6	5,8	4	4,8	9	11,8	0	,0	3	5,7	3	15,8	34	6,5	
- 1: slabo	19	11,9	21	20,4	20	23,8	17	22,4	6	23,1	12	22,6	2	10,5	97	18,7	
+ 1: dobro	68	42,8	38	36,9	36	42,9	25	32,9	18	69,2	22	41,5	7	36,8	214	41,2	
+ 3: zelo dobro	51	32,1	26	25,2	14	16,7	20	26,3	2	7,7	15	28,3	6	31,6	134	25,8	
N: ni dovolj informacij	12	7,5	12	11,7	10	11,9	5	6,6	0	0,0	1	1,9	1	5,3	41	7,9	
Strokovna/študijska praksa(izvedba obvezne strokovne/študijske/delovne prakse, če je predvidena)																	
- 3: zelo slabo	5	3,1	2	2,0	13	15,9	17	22,7	3	12,0	5	9,6	4	21,1	49	9,5	
- 1: slabo	3	1,9	10	9,8	21	25,6	12	16,0	7	28,0	10	19,2	5	26,3	68	13,2	
+ 1: dobro	33	20,8	21	20,6	12	14,6	10	13,3	9	36,0	9	17,3	0	0,0	94	18,3	
+ 3: zelo dobro	14	8,8	8	7,8	8	9,8	14	18,7	2	8,0	2	3,8	2	10,5	50	9,7	
N: ni dovolj informacij	104	65,4	61	59,8	28	34,1	22	29,3	4	16,0	26	50,0	8	42,1	253	49,2	
Študij v tujini, izmenjave(informacije o možnostih študija v tujini)																	
- 3: zelo slabo	8	5,1	4	4,0	4	4,8	4	5,4	1	4,0	4	7,5	2	11,1	27	5,3	
- 1: slabo	7	4,5	15	14,9	10	11,9	11	14,9	4	16,0	7	13,2	2	11,1	56	10,9	
+ 1: dobro	39	24,8	27	26,7	31	36,9	20	27,0	8	32,0	13	24,5	4	22,2	142	27,7	
+ 3: zelo dobro	21	13,4	11	10,9	9	10,7	15	20,3	3	12,0	10	18,9	2	11,1	71	13,9	
N: ni dovolj informacij	82	52,2	44	43,6	30	35,7	24	32,4	9	36,0	19	35,8	8	44,4	216	42,2	

Koliko vam je do sedANJI študij izpolnil pričakovanja?(Splošno zadovoljstvo in izkušnje s programom, fakulteto)																
- 3: zelo slabo	9	5,7	6	5,7	9	10,7	13	16,9	3	11,5	5	9,4	2	10,5	47	9,0
- 1: slabo	22	13,8	11	10,5	23	27,4	20	26,0	9	34,6	14	26,4	6	31,6	105	20,1
+ 1: dobro	80	50,3	63	60,0	44	52,4	36	46,8	11	42,3	28	52,8	6	31,6	268	51,2
+ 3: zelo dobro	45	28,3	25	23,8	6	7,1	8	10,4	3	11,5	6	11,3	5	26,3	98	18,7
N: ni dovolj informacij	3	1,9	0	0,0	2	2,4	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	5	1,0

Sedaj natančneje poglejmo, kako je s povprečnimi ocenami posameznih dejavnikov glede na letnik študija¹ (spodnja tabela in slika).

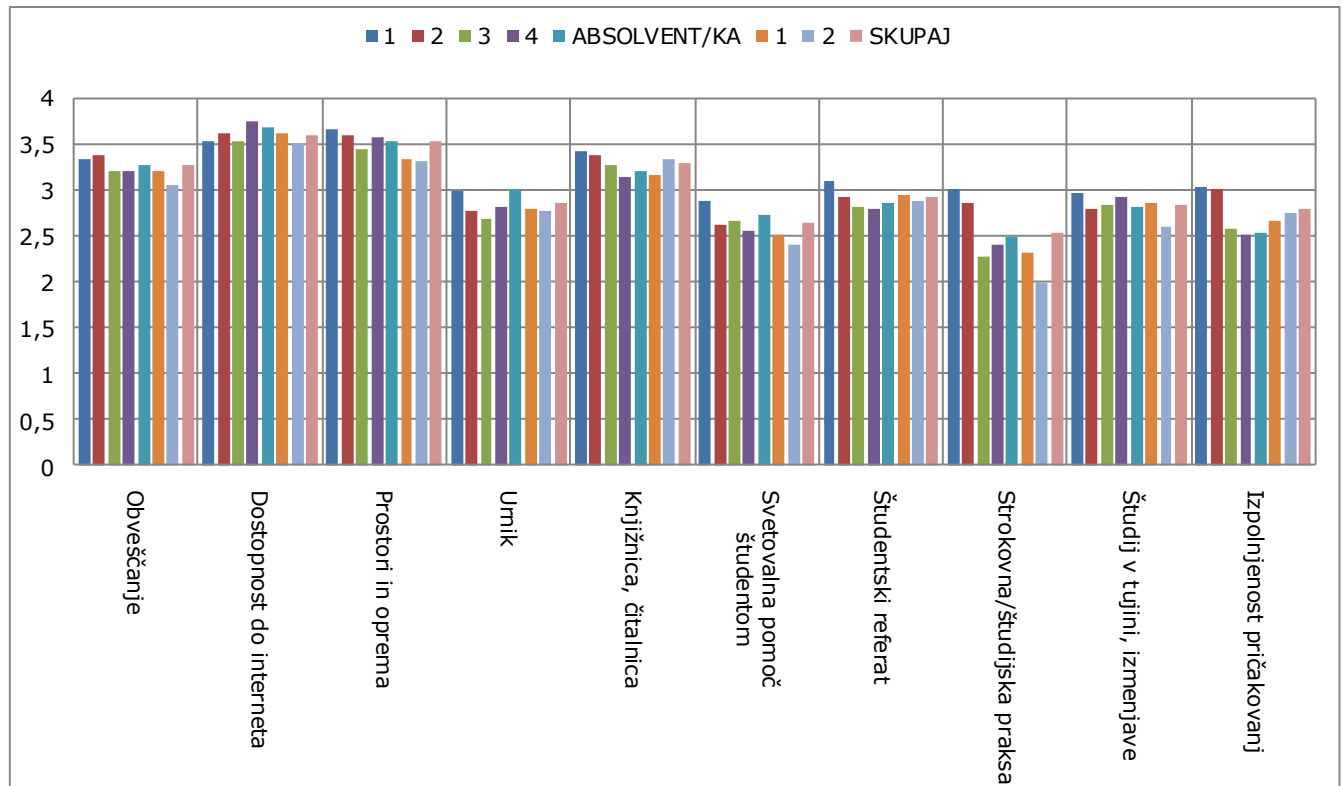
Tabela 5: Povprečje zadovoljstva s posameznimi vidiki študija glede na letnik študija

	1. stopnja, letnik					2. stopnja, letnik		SKUPAJ
	1.	2.	3.	4.	ABSOLVENT/KA	1.	2.	
Obveščanje	3,34	3,37	3,21	3,21	3,28	3,21	3,05	3,27
Dostopnost do interneta	3,54	3,62	3,53	3,74	3,69	3,62	3,50	3,59
Prostori in oprema	3,65	3,59	3,45	3,57	3,52	3,34	3,32	3,53
Urniki	2,99	2,78	2,68	2,81	3,00	2,79	2,78	2,85
Knjižnica, čitalnica	3,42	3,38	3,26	3,15	3,21	3,17	3,33	3,30
Svetovalna pomoč študentom	2,89	2,61	2,67	2,56	2,73	2,51	2,41	2,65
Študentski referat	3,10	2,92	2,81	2,79	2,85	2,94	2,89	2,93
Strokovna/študijska praksa	3,02	2,85	2,28	2,40	2,48	2,31	2,00	2,53
Študij v tujini, izmenjave	2,97	2,79	2,83	2,92	2,81	2,85	2,60	2,83
Izpolnjenost pričakovanj	3,03	3,02	2,57	2,51	2,54	2,66	2,74	2,80

Iz Slike 1 je razvidno, da nižji letniki višje ocenjujejo **obveščanje, prostore in opremo, knjižnico in čitalnico** (ki sta sicer dobro ocenjeni tudi med študenti podiplomskega študija), predvsem pa informacije o **strokovnih ali študijskih praksah** ter **izpolnjenost pričakovanj glede študija**.

¹ V ta namen smo vse dejavnike rekodirali tako, da so dobili vrednost na lestvici od 1 do 4, kjer je 1 pomenilo *najmanjše zadovoljstvo*, 4 pa *največje zadovoljstvo*.

Slika 1: Povprečne ocene zadovoljstva z vidiki študijskega procesa glede na letnik

1.2. Zadovoljstvo glede na način študija

Nadalje analiziramo zadovoljstvo s posameznimi vidiki glede na način študija, tj. glede na to, ali so študentje vpisani redno ali izredno. V anketi je sodelovalo 455 (87%) rednih študentov ter 68 (13%) izrednih. Poglejmo si natančneje posamezne vidike:

- **Obveščanje:**

Izredni študenti nekoliko bolj pozitivno ocenjujejo obveščanje na fakulteti, saj jih 47,1% meni, da je le-to zelo dobro. Med rednimi študenti je tako oceno podalo 41,7% vprašanih. Nekoliko višji odstotek izrednih študentov je tudi nezadovoljnih (ocena slabo ali zelo slabo) (13,2% nasproti 11,3% rednih študentov). Razlike med skupinama sicer niso statistično značilne, zato ne moremo trditi, da na populaciji obstajajo značilne razlike med skupinama.

- **Dostopnost do interneta:**

Dostop do interneta obe skupini ocenjujeta zelo podobno; 70,8% izrednih študentov ter 67,2% rednih študentov meni, da je za njega zelo dobro poskrbljeno. Nekoliko višji odstotek rednih študentov je z dostopom nezadovoljnih (ocena slabo ali zelo slabo), vendar pa razlike med skupinama niso statistično značilne, zato ne moremo trditi, da obstajajo tudi na populaciji.

- **Prostori in oprema:**

Tudi prostori in oprema so ocenjeni zelo podobno pri obeh skupinah; 66,2% izrednih ter 61,1% rednih študentov meni, da je za njih poskrbljeno zelo dobro, dobrih 32% pa, da je poskrbljeno dobro. Med rednimi študenti je višji delež študentov, ki so s prostori nezadovoljni (6,6% rednih in 1,5% izrednih študentov).

- **Urniki:**

Podatki kažejo, da so izredni študenti bolj zadovoljni z urnikom od rednih, saj 32,8% izrednih in le 24,1% rednih študentov urnike ocenjuje kot zelo dobre. Da urniki niso ustrezni (oceni slabo in zelo slabo) meni skoraj tretjina (31,6%) rednih študentov in dobra četrtina (25,4%) izrednih študentov.

- **Knjižnica, čitalnica:**

Tudi s knjižnico in čitalnico so bolj zadovoljni izredni študenti, saj jo kar 57,6% vprašanih ocenjuje kot zelo dobro. Med rednimi študenti je takih 45,6%. Med rednimi študenti je tudi večji delež študentov, ki so s knjižnico nezadovoljni (15%) kot pri izrednih študentih (6,1%).

- **Svetovalna pomoč študentom:**

Redni in izredni študenti svetovalno pomoč ocenjujejo podobno. Da je ta dobra ali zelo dobra meni 60,8% rednih in 58,9% izrednih študentov, da je slaba ali zelo slaba pa 39,1% rednih in 41,1% izrednih študentov. Med skupinama tako ni statistično značilnih razlik.

- **Študentski referat:**

Izredni študenti boljše ocenjujejo delovanje študentskega referata od rednih (razlike so statistično značilne pri 10% stopnji značilnosti). Da je to slabo ali zelo slabo meni 29% rednih študentov in le 14,9% izrednih študentov. Kar 37,3% izrednih in 26,8% rednih študentov ga ocenjuje kot zelo dobrega.

- **Strokovna/študijska praksa:**

Tudi pri strokovnih in študijskih praksah ni statistično značilnih razlik med rednimi in izrednimi študenti, vseeno pa jih izredni študenti ocenjujejo nekoliko boljše, saj jih 56,6% meni, da so dobre ali zelo dobre. Med rednimi študenti je takih 54,4%, nekoliko več pa je tudi študentov, ki so podali oceni slabo ali zelo slabo (45,7% rednih in 43,4% izrednih študentov).

- **Študij v tujini, izmenjave:**

Glede na študij v tujini ni statistično značilnih razlik med rednimi in izrednimi študenti, vendar pa so z njim bolj zadovoljni redni študenti. Da so informacije o študiju v tujini in izmenjavah dobre ali zelo dobre meni 72,8% rednih in 62,9% izrednih študentov. Med izrednimi študenti kar 37,1% vprašanih ocenjuje, da so informacije slabe, med rednimi je takih 27,2%.

- **Izpolnjenost pričakovanj:**

Obstajajo razlike med rednimi in izrednimi študenti pri izpolnitvi pričakovanj študentov. Delež študentov, ki so nezadovoljni ali zelo nezadovoljni je sicer med obema skupinama skoraj enak (dobrih 9% je zelo nezadovoljnih in slabih 21% nezadovoljnih), statistično značilne razlike pri 10% stopnji značilnosti pa se pojavijo med študenti, ki so zadovoljni ali zelo zadovoljni. Zadovoljnih je tako 52,7% rednih in 40,3% izrednih študentov, ki pa so pogosteje zelo zadovoljni (29,9% izrednih študentov nasproti 17,3% rednih).

Tabela 6: Zadovoljstvo s posameznimi vidiki študija glede na način študija – frekvenčna porazdelitev

		NAČIN ŠTUDIJA										SKUPAJ					Hi-kvadrat
		REDNI					IZREDNI					-3	-1	+1	+3	N	
		-3	-1	+1	+3	N	-3	-1	+1	+3	N						
Obveščanje	n	15	36	212	188	451	2	7	27	32	68	17	43	239	220	519	1,494
	%	3,3	8,0	47,0	41,7	100	2,9	10,3	39,7	47,1	100	3,3	8,3	46,1	42,2	100	
Dostopnost do interneta	n	7	23	116	299	445	0	3	16	46	65	7	26	132	345	510	1,210
	%	1,6	5,2	26,1	67,2	100	0,0	4,6	24,6	70,8	100	1,4	5,1	25,9	67,6	100	
Prostori in oprema	n	6	24	146	276	452	0	1	22	45	68	6	25	168	321	520	2,965
	%	1,3	5,3	32,3	61,1	100	0,0	1,5	32,4	66,2	100	1,2	4,8	32,3	61,7	100	
Urnik	n	48	95	200	109	452	6	11	28	22	67	54	106	228	131	519	2,598
	%	10,6	21	44,2	24,1	100	9,0	16,4	41,8	32,8	100	10,4	20,4	43,9	25,2	100	
Knjižnica, čitalnica	n	14	51	171	198	434	0	4	24	38	66	14	55	195	236	500	5,685
	%	3,2	11,8	39,4	45,6	100	,0	6,1	36,4	57,6	100	2,8	11,0	39,0	47,2	100	
Svetovalna pomoč študentom	n	40	106	162	65	373	6	17	21	12	56	46	123	183	77	429	0,900
	%	10,7	28,4	43,4	17,4	100	10,7	30,4	37,5	21,4	100	10,7	28,7	42,7	17,9	100	
Študentski referat	n	30	89	181	110	410	3	7	32	25	67	33	96	213	135	477	6,704*
	%	7,3	21,7	44,1	26,8	100	4,5	10,4	47,8	37,3	100	6,9	20,1	44,7	28,3	100	
Strokovna/študijska praksa	n	45	60	83	42	230	5	8	10	7	30	50	68	93	49	260	0,538
	%	19,6	26,1	36,1	18,3	100	16,7	26,7	33,3	23,3	100	19,2	26,2	35,8	18,8	100	
Študij v tujini, izmenjave	n	22	49	126	64	261	6	7	15	7	35	28	56	141	71	296	2,955
	%	8,4	18,8	48,3	24,5	100	17,1	20,0	42,9	20,0	100	9,5	18,9	47,6	24,0	100	
Koliko vam je do sedanji študij izpolnil pričakovanja?	n	42	93	237	78	450	6	14	27	20	67	48	107	264	98	517	6,578*
	%	9,3	20,7	52,7	17,3	100	9,0	20,9	40,3	29,9	100	9,3	20,7	51,1	19,0	100	

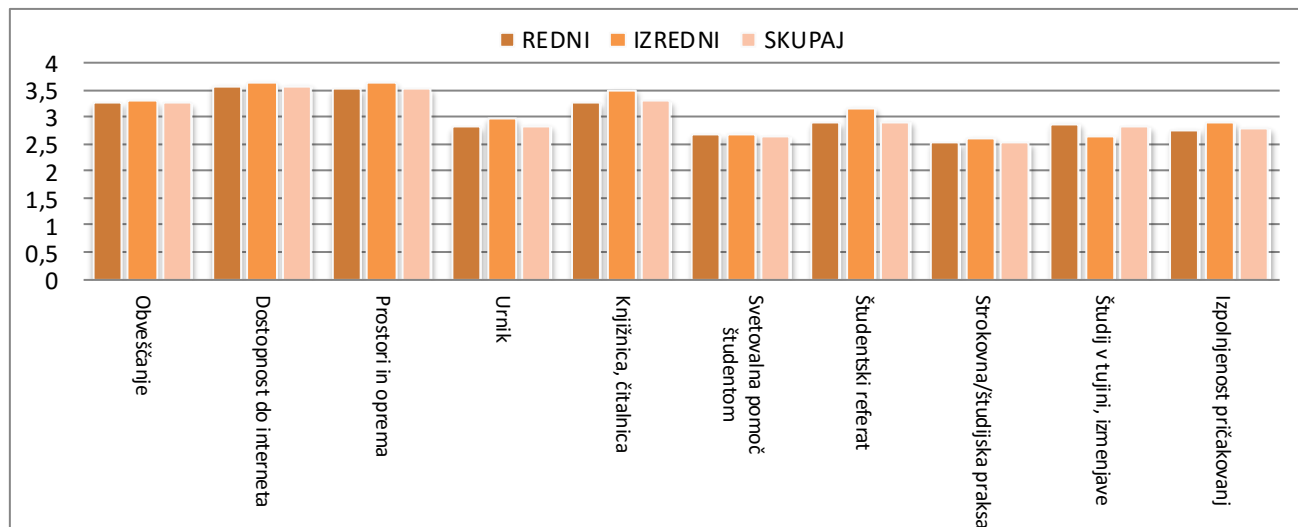
Sedaj primerjamo še povprečja zadovoljstva s posameznimi vidiki študija glede na način študija² (spodnja tabela in slika).

Tabela 7: Povprečje zadovoljstva s posameznimi vidiki študija glede na način študija

	REDNI	IZREDNI	SKUPAJ
Obveščanje	3,27	3,31	3,27
Dostopnost do interneta	3,59	3,66	3,59
Prostori in oprema	3,53	3,65	3,53
Urnik	2,82	2,99	2,85
Knjižnica, čitalnica	3,27	3,52	3,30
Svetovalna pomoč študentom	2,68	2,70	2,65
Študentski referat	2,90	3,18	2,93
Strokovna/študijska praksa	2,53	2,63	2,53
Študij v tujini, izmenjave	2,89	2,66	2,83
Izpolnjenost pričakovanj	2,78	2,91	2,80

Opazimo, da izredni študentje v povprečju vse vidike z izjemo študija v tujini in študijskih izmenjav ocenjujejo višje kot redni študentje. Razlike med povprečji so najnižje pri obveščanju in svetovalni pomoči študentom.

Slika 2: Povprečne ocene zadovoljstva z vidiki študijskega procesa glede na način študija

² V ta namen smo vse dejavnike rekodirali tako, da so dobili vrednost na lestvici od 1 do 4, kjer je 1 pomenilo *najmanjše zadovoljstvo*, 4 pa *največje zadovoljstvo*.

2. MOŽNOST IZRAŽANJA MNENJA

Študente smo vprašali, koliko so lahko v pričujoči anketi izrazili svoje mnenje. Večina je svoje mnenje lahko izrazila dovolj dobro (57,9%), vendar pa dobra četrtina vprašanih (26,1%) meni, da je svoje mnenje lahko izrazila v zelo majhni meri ali pa le nekoliko, vendar premalo.

Tabela 8: Koliko ste v anketi lahko izrazili svoje mnenje (f, veljavni odstotki)?

	f	%
1 – v zelo majhni meri	14	2,7
2 – nekoliko, vendar premalo	122	23,4
3 – kar precej, dovolj	302	57,9
4 – v zelo veliki meri	84	16,1
Skupaj	522	100,0

3. POZITIVNI VIDIKI ŠTUDIJSKEGA PROCESA

V nadaljevanju ankete smo študentom postavili tudi vprašanje, kaj se jim je zdelo v študijskem procesu dobro. V tem poglavju povzemamo odgovore³.

Na eni strani kot pozitivno izpostavljajo logistično in organizacijsko delovanje fakultete, in sicer ažurnost, urnike in zmožnost prilagajanja le-teh, spletno stran, dejstvo, da se večino administracije lahko ureja preko spleta in elektronske pošte, urejeno garažo, dostop, prehrano in internetno povezavo. Tudi samo obveščanje s strani referata je bilo deležno veliko pohval, predvsem njegova ažurnost, obveščanje o odpadlih predavanjih preko SMS sporočil ipd. Pogosto hvalijo tudi arhitekturni izgled fakultete.

Izpostavljajo tudi odnos z (nekaterimi) profesorji, predvsem možnost dogovora za opravljanje študijskih obveznosti in sodelovanje ter odprtost za nove ideje. Poudarjajo, da jih je študij naučil kritičnega razmišljanja, znanje zastopanja, nastopanja, predstavljanja in raziskovanja ter jim je nudil veliko neformalnega znanja. Poudarjajo fleksibilnost študija zaradi številnih izbirnih predmetov ter zmožnost usmerjanja študija po lastnih ambicijah.

Pogosto je omenjena knjižnica, ki je odlično založena, pohvaljeno je tudi osebje. Izpostavljeni so tudi tutorji študenti in študentska društva ter možnost sodelovanja in soustvarjanja teh. Kot pozitivno vidijo tudi širino pridobljenega znanja, interdisciplinarnost, prakse, možnost mednarodnih izmenjav in sodelovanja. Hvalijo tudi projektno delo in predmete, ki so bolj praktični.

³ Natančen izpis odgovorov pozitivnih vidikov, pa tudi ostalih odprtih odgovorov, je dostopen v prilogi.

4. NEGATIVNI VIDIKI ŠTUDIJSKEGA PROCESA

Navedeni negativni vidiki študentov so zelo razpršeni, najpogosteje pa se dotikajo problemov ob študiju, logističnih ovir, zaposlenih na fakulteti ter sistema bolonjskega študija.

Anketiranci izpostavljajo preveliko interdisciplinarnost, preveliko izbiro predmetov ter posledično preveliko podobnost predavanj. Opozarjajo, da je precej snovi take, ki je vržena v programe le zato, da zapolni prostor in financira profesorje. Znanje je posledično preveč razpršeno in površno, namesto, da bi bilo ožje usmerjeno in globlje. Opozarjajo tudi, da pri izbiri predmetov študentov drugih smeri ni nobenih omejitev. Če je izbirni predmet namenjen določeni študijski smeri, bi morali študenti te smeri imeti prednost pred ostalimi pri vpisu.

Številne pritožbe so se nanašale tudi na bolonjsko reformo, saj na bi ta a) ubijala kreativno in kritično razmišljanje ter nižala avtonomijo univerze, vodila v razmišljanje v nekih prej določenih okvirih ter pomanjkanje konstruktivne debate, b) vodila v večjo obremenitev študentov predvsem skozi pisanje številnih domačih nalog in seminarskih del, znanje pa je zaradi razpršenosti različnih tem in pomanjkanja poglobitve manjše; c) večkrat izpostavijo tudi sistem študija (4+1 in ne 3+2), ki vodi v težavnejši vpis na drugo stopnjo na druge fakultete.

Opozarjajo, da so določeni profesorji sicer strokovno podkovani, vendar nikakor ne primerni za predagoška dela, zato kompleksne snovi ne znajo dobro razložiti. Številne pritožbe se nanašajo tudi na čas popravljanja izpitov, ki je večkrat predolg (v enem primeru je trajalo celo 6 mesecev). Želijo si, da bi jim omogočali več raziskovalnega dela, preslaba je povezanost študent-profesor.

Kritik so deležni zaposleni v referatu, ki naj bi bili neprijazni, predvsem pa je premalo uradnih ur za študente. Obveščanje je večkrat prepozno (npr. profesor

prepozno javi, da predavanja odpadejo, študenti pa SMS z obvestilom dobijo že na poti na faks). Želijo si tudi bolj pravočasnega obveščanja o dogodkih na fakulteti.

Razočarani so tudi nad zaposlenimi v knjižnici. Osebe je neprijazno in ne pripravljeno pomagati. Knjige si lahko izposodijo le za 1 teden, želijo si tudi več ustreznih prostorov za skupinsko delo. Knjižnico obiskujejo tudi študenti drugih fakultet, zato je med izpitnimi roki prepolna. Knjigarna, kjer se lahko kupi študijsko literaturo, je odprta samo dopoldne, kar je problematično za tiste študente, ki so že zaposleni.

Izredni študenti opozarjajo na preveč domačih nalog ter izpite v dopoldanskem času, saj se za študij plačuje in bi moral biti urnik zato prilagojen. Opozarjajo, da so predavanja večkrat odpadala, nadomeščanja pa so bila vedno prekrivajoča. Motijo jih tudi obvezna predavanja, saj se jih večkrat zaradi službenih obveznosti ne morejo udeležiti.

Študente med drugim motijo tudi prepolne predavalnice, nestrnjen urnik, netransparenten način ocenjevanja, neustrezna prilagoditev programa glede na razmere na slovenskem trgu dela, preverjanje prisotnosti, enosemestrski predmeti, cena 4. opravljanja izpitnega roka, premalo svetovanj o zaposlitvah, seznanjanja s prostovoljstvom, neenakomerna težavnost študijskih smeri (predvsem študente mednarodnih odnosov) ter dejstvo, da nekatere smeri imajo ob koncu študija diplomo, druge ne.

5. PREDLOGI ZA IZBOLJŠANJE ŠTUDIJSKEGA PROCESA

Študenti so navedli številne predloge za izboljšanje študijskega procesa.

Največkrat se ti nanašajo na željo po večji praktični naravnosti študija. Predlagajo, da fakulteta ureja prakse v podjetjih ter študentom nudi tudi raziskovalna dela na fakultetnih projektih.

Študenti si želijo, da bi poskušali bolj definirati študijske smeri in predmete (tudi izbirne), ki sodijo k posameznim študijskim smerem, in tudi drugače poglobiti in specializirati znanja posameznih smeri. Pogosto se pojavi tudi predlog manjšega števila predmetov, ki pa naj bi bili bolj poglobljeni in bi vodili v širše znanje posameznikov.

Nekateri študenti pozivajo k ukinitvi ali spremembi bolonjske reforme. Ta naj bi od študentov trenutno zahtevala ogromno energije, od katere pa ni veliko efekta, saj se izgublja v formalnostih, ne pa v vsebini. Predlagajo manj predmetov na letnik, a bolj intenzivnih ter več projektne delo in povezovanja. Predlagajo tudi program, ki bi letno trajal 10 mesecev in obsegal 10 predmetov. Vsak mesec naj bi se študenti posvečali zgolj enemu predmetu, zaradi česar ne bi bili obremenjeni še s številnimi obveznostmi pri drugih predmetih in bi lahko študirali bolj v globine.

Pozivajo tudi k obvezni evalvaciji profesorjev s strani študentov (pogoj za opravljen izpit!), kar bo pripomoglo k reprezentativnosti le-teh. Profesorji bi v primeru velikega števila negativnih ocen morali biti sankcionirani. Uvedba napredovanja profesorjev bi morala biti ocenjena tudi glede na kvaliteto njihovih predavanj in ne zgolj po pisanju člankov, saj naj bi bila njihova primarna naloga poučevanje, ki je vedno slabše.

Želijo si, da predavanja vsaj na podiplomskem študiju ne bi bila obvezna, da bi usladili urnike ter enakomerno porazdelili predmete po semestrih.

Študenti komunikologije MKŠ so se v več primerih pritožili nad dejstvom, da imajo 2 tuja jezika. Opozarjajo, da je drug tuj jezik pretežek in ne v skladu s to študijsko smerjo, zato pozivajo k ukinitvi.

Študenti med drugim dodajajo tudi nižje šolnine, boljši sistem obveščanja, manj seminarских nalog, saj so te večkrat nesmiselne, različno kreditiranje predmetov glede na težavnost, plačevanje šolnine na več obrokov, predstavitve izbirnih predmetov ter predlog kombinacij in svetovanje na tem področju, več spodbude pri izmenjavi s tujino.

6.KOMENTARJI NA ANKETO

Komentarjev na anketo ni bilo veliko. Omenjajo, da je potrebno ločiti možnost kritike na eni strani osebja in na drugi prostorov. To je predvsem pomembno zaradi knjižnice, z urejenostjo katere so sicer zadovoljni, nikakor pa niso zadovoljni z delom njenih zaposlenih.

Večkrat omenijo tudi dodaten prostor za argumentacijo izbranih trditev (prostor za komentarje ob vsakem vprašanju), na drugi strani pa si nekateri želijo več vprašanj zaprtega tipa.

Opozarjajo na določene nedoslednosti pri anketi, ki kažejo na redko posodobitev le te, in sicer: manjka možnost »študenti 3. stopnje« in v nagovoru je še vedno omenjena rektorica UL, čeprav je sedaj že nekaj časa rektor.

Zaznati je tudi opozorilo, da so določena področja v vprašalniku namerno spregledana. Tako se ne ocenjuje upravljanja fakultete, političnega dogajanja, bolonjskega študija. Želijo si tudi zagotovitev anonimnosti in dostop preko strani FDV ter ne preko spletnega referata.